

GOLF SPORTIDA O'YIN QOIDASI

*Amirkulov Otabek Ismoilovich**Iqtisodiyot va pedagogika universiteti NTM katta o'qituvchisi*

Annotatsiya. Ushbu maqolada golf sportining asosiy mazmuni, o'yin maydonining tuzilishi, o'yin qoidalari, baholash tizimi, jarima urinishlari, etik va xavfsizlik qoidalari yoritilgan. Shuningdek, golfning xalqaro standartlari R&A va USGA talablari asosida tahlil qilingan. Maqolada golf jihozlarining turlari va ularning qo'llanish maqsadi haqida ham fikr yuritilgan. Tadqiqot natijalari golf sportini o'rganish va uni sport ta'limi jarayoniga tatbiq etishda muhim nazariy manba bo'lib xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: golf, o'yin qoidalari, maydon tuzilishi, R&A, USGA, golf to'pi, etik qoidalar, musobaqa turlari.

Аннотация. В данной статье рассматриваются основные правила игры в гольф, структура игрового поля, система подсчёта очков, штрафные удары, а также правила этики и безопасности. Проанализированы международные стандарты гольфа, утверждённые организациями R&A и USGA. Представлены виды оборудования для гольфа и особенности их применения. Результаты исследования служат важным теоретическим источником при изучении гольфа и его внедрении в образовательный процесс спортивных учебных заведений.

Ключевые слова: гольф, правила игры, структура поля, R&A, USGA, мяч для гольфа, этика, соревнования.

Annotation. This article explores the fundamental rules of golf, the structure of the golf course, the scoring system, penalty strokes, and essential etiquette and safety regulations. The international rules of golf approved by R&A and USGA are reviewed. The article also provides an overview of golf equipment and its usage. The findings of the study serve as an important theoretical source for learning golf and integrating it into sports education.

Keywords: *golf, game rules, course structure, R&A, USGA, golf ball, ethics, competition formats.*

Kirish

Golf sporti — qadimiy anʼanalarga ega boʻlgan, dunyo miqyosida keng tarqalgan individual sport turlaridan biridir. U asosan ochiq maydonlarda, maxsus jihozlangan oʻyin yoʻlaklarida (maydon – field) oʻtkaziladi. Golf nafaqat professional sport turi, balki dam olish va sogʻlomlashtirish faoliyati sifatida ham mashhurdir. Golf oʻyining asosiy maqsadi – belgilangan tartibdagi teshikchalarga (lyunkalarga) golf toʻpini eng kam urinish bilan joylashtirishdan iborat. Ushbu maʼruzada golf sportining asosiy qoidalari, tartibi, musobaqa turlari, jihozlari hamda etik qoidalari haqida batafsil maʼlumot beriladi.

Golf sportining umumiy tushunchasi. Golf oʻyini 18 ta lyunkadan iborat boʻlgan maydonda oʻynaladi. Har bir lyunka boshlanish nuqtasi – tee-boxdan boshlanib, green hududida joylashgan teshikcha bilan yakunlanadi. Oʻyinchilar maxsus tayoq – golf klab yordamida kichik golf toʻpini zarba bilan teshikchaga yoʻnaltiradi. Oʻyin yakunida barcha yoʻlaklar boʻyicha eng kam zarba ishlatgan oʻyinchi gʻolib hisoblanadi[2].

Golf maydoni va uning tuzilishi. Golf maydoni quyidagi qismlardan iborat:

Maydon qismi	Tavsif
Tee box	Zarba berish boshlanadigan joy
Fairway	Toʻpni maqsad sari yaqinlashtirib boriladigan oʻrta masofa hududi
Rough	Qiyin mintaqa, baland oʻtlar joylashgan maydon
Green	Teshikcha joylashgan silliq qoplamali maydon
Hazard	Toʻsiq hududlar: qum, suv yoki toshloq joylar
Hole (lyunka)	Oʻyin maqsadi boʻlgan teshikcha

Golf jihozlari. Golf oʻyinida quyidagi jihozlardan foydalaniladi[4]:

- 1) Golf toʻpi – diametri 42,67 mm boʻlgan maxsus toʻp;

2) Golf tayoqlari (clubs) – turli uzunlik va og‘irlikdagi zarba berish moslamalari:

- Driver – uzoq masofaga kuchli zarba,
- Iron – o‘rta masofalar uchun,
- Putter – green ichida yakuniy zarbalar uchun.

Shuningdek, golf qo‘lqopi, sumka (bag), tiyib qo‘yuvchi tayoqcha (tee) ham qo‘llanadi.

Golf o‘yinining asosiy qoidalari. Golfning xalqaro qoidalari R&A (Royal and Ancient Golf Club of St Andrews) hamda USGA (United States Golf Association) tomonidan tasdiqlangan. Asosiy qoidalar quyidagilardan iborat:

O‘yin tartibi[1]:

- Har bir o‘yinchi to‘pni boshlang‘ich tee hududidan uradi.
- To‘p aynan o‘sha joydan o‘ynaladi, qo‘lda ko‘tarib boshqa joyga qo‘yish taqiqlanadi (iste’sno holatlar bundan mustasno).

- To‘p teshikchaga joylashtirilgunga qadar o‘yin davom etadi.

Navbat bilan o‘ynash:

- Kimning to‘pi teshikchadan uzoq bo‘lsa, o‘sha o‘yinchi keyingi zarbani birinchi bajaradi.

- Texnik zarbada navbat buzilmasligi kerak.

Ball hisoblash. Golfda par tizimi qo‘llanadi:

Natija	Ta’rif
Par	Lyunkani belgilangan urinish bilan yakunlash
Birdie	Par’dan 1 urinish kam
Eagle	Par’dan 2 urinish kam
Bogey	Par’dan 1 urinish ko‘p
Double bogey	Par’dan 2 urinish ko‘p

Jarimalar va cheklovlar. Golf o‘yinida qoidabuzarlik uchun jarimaviy urinishlar qo‘shiladi:

Qoidabuzarlik turi	Jarima
To'pni boshqa joyga siljitish	+1 urinish
Joyni belgilashni unutish	+1 urinish
Noqonuniy jihozdan foydalanish	+2 urinish
Qoidani bilmagan holda buzish	+2 urinish
Musobaqani davom ettirmaslik	Diskvalifikatsiya

Golf o'yinida etik qoidalar. Golfda etik qoidalar (Golf Etiquette) juda muhim:

- Maydonga ehtiyotkorlik bilan munosabatda bo'lish.
- Boshqa o'yinchilarga halaqit bermaslik.
- Maydonni iloji boricha avvalgi holatida qoldirish.
- Qayta zarba (practice swing) vaqtida xavfsizlikni ta'minlash.
- O'yin davomida tinchlikni saqlash va intizomga rioya qilish.

Golf musobaqalari turlari. Golf musobaqalari ikki asosiy turda o'tkaziladi:

Turi	Ta'rif
Match Play	O'yinchilar lyunka bo'yicha raqobatlashadi
Stroke Play	Eng kam zarba soniga ega bo'lgan g'olib aniqlanadi

Shuningdek, individual, juftlik va jamoaviy o'yin formatlari mavjud.

Golfda xavfsizlik qoidalari. Golfda xavfsizlikka alohida e'tibor qaratiladi:

- Zarba berishdan oldin hudud bo'shligini tekshirish shart.
- Boshqa o'yinchi zarbada bo'lsa, uning orqasida yoki yonida turish kerak.
- Qiyin hududlardan o'ynaganda, xavfsizlik masofasi saqlanadi.
- Bosh kiyim, yumshoq taglikli maxsus oyoq kiyim taqiladi[3].

Xulosa.

Golf sporti o'zining intellektual yondashuvi, aniqlik va chidamlilik talab qilishi bilan boshqa sport turlaridan ajralib turadi. Golf qoidalariga qat'iy rioya qilish, axloqiy madaniyatni saqlash, maydonga ehtiyotkor munosabatda bo'lish va raqibga hurmat ko'rsatish ushbu sportning asosini tashkil etadi. Bugungi kunda golf

xalqaro sport turlari orasida keng tarqalib, olimpiya o'yinlari dasturiga ham kiritilgan.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Leadbetter D. The Fundamentals of Golf. London: HarperCollins, 2019.
2. Penick H. Little Red Book: Lessons and Teachings from a Lifetime in Golf. Simon & Schuster, 2017.
3. Golf Digest Magazine. Golf Techniques and Training. New York, 2022.
4. O'zbekiston Respublikasi Jismoniy tarbiya va sport vazirligi. Golf bo'yicha o'quv qo'llanma. Toshkent, 2020.
5. Sunatov, J. R., Zikrillayeva, F., Husenova, M., & Sanayeva, M. (2025). INGLIZ TILINI O 'QITISHDAGI MUAMMOLAR. University Research Base, 560-568.
6. Сунатов, Д., Тошмуродова, С., Анварова, Э., & Зикриллаева, Ф. (2025). Madaniyatlararo muloqotning ahamiyati. Объединяя студентов: международные исследования и сотрудничество между дисциплинами, 1(1), 141-143.
7. Сунатов, Ж., Холмуратова, Р., Зикриллаева, Ф., & АлишEROVA, Г. (2025). Kompyuter lingvistikasida kompyuter leksikografiyasining ahamiyati. Объединяя студентов: международные исследования и сотрудничество между дисциплинами, 1(1), 269-271.